

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 1495
Αριθμ. Πρωτ. Αίτησ. Κατ. Εγγράφων: 75
Ημερομ. Κατάθεσης: 2/11/2023

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΠΑΣΟΚ - ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ
Ανδρέας Πουλάς
Βουλευτής Ν. Αργολίδας

ΕΡΩΤΗΣΗ & ΑΚΕ

Αθήνα, 2 Νοεμβρίου 2023

Προς:

**Τον Υπουργό Οικονομικών κο Κωστή Χατζηδάκη
Την Υπουργό Πολιτισμού κα Στυλιανή Μενδώνη**

**Θέμα: Αποκατάσταση του ιδιοκτησιακού καθεστώτος του κάστρου Μπούρτζι στο
Ναύπλιο Αργολίδας**

Μετά από ένα μεγάλο χρονικό διάστημα που παρέμεινε κλειστό το εμβληματικό για την πόλη του Ναυπλίου κάστρο Μπούρτζι, πρόσφατα άνοιξε και πάλι τις πύλες του για να δεχθεί το ευρύ κοινό. Σίγουρα το άνοιγμα του ανακαινισμένου ιστορικού φρουρίου ως επισκέψιμου χώρου πια, αποτελεί μια πολύ θετική εξέλιξη για την αύξηση της επισκεψιμότητας της πόλης του Ναυπλίου, αλλά και για την τουριστική ανάπτυξη της Αργολίδας γενικότερα.

Πίσω όμως από τις πανηγυρικές τυμπανοκρουσίες της κυβέρνησης για την επανάχρηση του ιστορικού φρουρίου υπάρχει ένα μεγάλο ερώτημα που παραμένει αναπάντητο εδώ και χρόνια και αφορά στον φορέα που έχει την κυριότητα του μνημείου. Είναι προφανές ότι η αποσαφήνιση του ιδιοκτησιακού καθεστώτος του σχετίζεται άμεσα με την διαχείριση του ως μνημείο, με την ευθύνη της συντήρησης του και με την ευρύτερη ένταξη του στην καθημερινή ζωή της πόλης του Ναυπλίου και της ευρύτερης περιοχής.

Αποκαλυπτικό είναι σχετικό δελτίο τύπου που εκδόθηκε στις 20 Ιουλίου 2023, όπου γίνεται αναφορά σε: «Μνημόνιο Συναντίληψης και Συνεργασίας για την οργάνωση και τη λειτουργία του φρουρίου Μπούρτζι ως επισκέψιμου μνημείου με χρήσεις πολιτισμού και αναψυχής μνημόνιο συνεργασίας μεταξύ του Υπουργείου Πολιτισμού και της ΕΤΑΔ.»

Πως όμως η ΕΤΑΔ βρέθηκε ως εταίρος σε αυτό το μνημόνιο ?

Η απάντηση στο ερώτημα είναι απλή καθώς το Μπούρτζι, παρότι είναι χαρακτηρισμένο ως «μνημείο» και «εμβληματικό τοπόσημο» για την πόλη του Ναυπλίου, έχει μεταβιβαστεί στο χαρτοφυλάκιο και την εν γένει κυριότητα της ΕΤΑΔ (ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ Α.Ε.).

Έχουμε δηλαδή ένα επίσημα κηρυγμένο μνημείο (βλ. Β.Δ. 25-2-1922 – ΦΕΚ 28/Α/26-21922 & Ν. 3028/2002) και εμβληματικό τοπόσημο για την πόλη του Ναυπλίου, το οποίο θεωρείται ως «ακίνητο» και ιδιωτική περιουσία του Ελληνικού Δημοσίου και ως τέτοιο έχει μεταβιβαστεί κατά κυριότητα σε μια εταιρεία real estate που παρότι έχει μοναδικό μέτοχο σήμερα το Ελληνικό Δημόσιο, λειτουργεί και διαχειρίζεται τα περιουσιακά της στοιχεία ως ιδιώτης, με ό,τι αυτό συνεπάγεται.

Κατά το παρελθόν έχουν γίνει ενέργειες τόσο από τον Δήμο Ναυπλιέων όσο και από την Περιφέρειά Πελοποννήσου για την παραχώρηση της χρήσης του μνημείου, οι οποίες όμως για διάφορους λόγους δεν τελεσφόρησαν.

Παρόλη τη νομική κατάσταση που περιγράφεται ανωτέρω, στην πραγματικότητα το ιδιοκτησιακό καθεστώς που διέπει το Μπούρτζι συνιστά γρίφο, που διέπεται από αντιφατικές διατάξεις. Καταρχήν, λόγω της χρήσης του ως ξενοδοχείο, το 1949 χαρακτηρίστηκε ως Τουριστικό Δημόσιο Κτήμα -παρότι ήταν χαρακτηρισμένο ήδη από το 1922 ως μνημείο - και εξ αυτού του λόγου πέρασε στην κυριότητα και διαχείριση του ΕΟΤ. Η κατάσταση αυτή άλλαξε με τον νόμο 4393/2016, όταν τα ακίνητα που ανήκαν μέχρι τότε στον ΕΟΤ μεταβιβάσθηκαν στην ΕΤΑΔ ΑΕ μεταξύ αυτών και το Μπούρτζι, παρόλο που δεν πρόκειται για ένα απλό ακίνητο αλλά για ένα επίσημα κηρυγμένο και προστατευόμενο μνημείο.

Στην συνέχεια με τον νόμο 4512/2018 η ΕΤΑΔ και τα περιουσιακά της στοιχεία μεταβιβάσθηκαν στην Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών & Περιουσίας Α.Ε. (ΕΕΣΥΠ) ή αλλιώς το γνωστό μας Υπερταμείο, μέσω του οποίου υποθηκεύτηκε η ακίνητη περιουσία του Ελληνικού Κράτους στους δανειστές μας.

Στο Υπερταμείο μεταβιβάσθηκαν 10.119 ακίνητα μεταξύ αυτών 2.330 γνωστοί αρχαιολογικοί χώροι και μνημεία της πολιτιστικής μας κληρονομιάς που ανήκαν στο ΥΠΠΟΑ. Όταν αυτό έγινε γνωστό και κατόπιν της παλλαϊκής οργής και έντονων διαμαρτυριών και οχλήσεων από φορείς και πολιτικά κόμματα και μετά από προσφυγές στο ΣΤΕ και την έκδοση σχετικής ακυρωτικής απόφασης, η τότε κυβέρνηση του Σύριζα διόρθωσε το τεράστιο σφάλμα που είχε κάνει και προχώρησε σε :

α) στη συστηματική καταγραφή και ταυτοποίηση των 2.330 κωδικών ακινήτων τα οποία απέστειλε στο Υπουργείο Οικονομικών και, στη συνέχεια,

β) στην οριστική θεσμική προστασία τους (ΦΕΚ Β 55 Απόφαση ΚΥΣΟΙΠ, 17.1.2019, ΦΕΚ 57 Απόφαση ΥΠΟΙΚ, 21.1.2019) σε συνεργασία με το Υπουργείο Οικονομικών

Δυστυχώς όμως το κηρυγμένο ήδη από το 1922 ως «μνημείο» ιστορικό κάστρο Μπούρτζι, λόγω του ότι είχε μεταβιβασθεί στην ΕΤΑΔ μέσω του ΕΟΤ και όχι μέσω του ΥΠΠΟΑ, δεν βρέθηκε στην λίστα με τα 2.330 ακίνητα που εξαιρέθηκαν από την μεταβίβαση και επέστρεψαν στο ΥΠΠΟΑ.

Η γραφειοκρατική αβλεψία και τυπική αστοχία της συγκεκριμένης διοικητικής πράξης, ελέγχεται ως προς τη νομιμότητά της καθώς στην συγκεκριμένη απόφαση αναφερόταν ρητά ότι: *«στην εξαίρεση περιλαμβάνονταν αρχαιολογικοί χώροι, ιστορικοί τόποι, μνημεία, μουσεία, υποδομές αρχαιοτήτων, απαλλοτριωμένα ακίνητα του ΥΠΠΟΑ και λοιπά πράγματα εκτός συναλλαγής που εξυπηρετούν δημόσιους σκοπούς του ν. 3028/2002.»*

Όπου στην παράγραφο 2 του άρθρου 7 του νόμου 3028/2002 αναφέρεται ρητώς: *« Τα αρχαία ακίνητα μνημεία, κατά την έννοια των άρθρων 2 και 6, που χρονολογούνται μετά το 1453, είναι πράγματα εκτός συναλλαγής και ανεπίδεκτα χρησικτησίας, εφόσον ανήκουν στο Δημόσιο κατά κυριότητα ή νομή.»*

Από τις πιο πάνω νομοθετικές διατάξεις, προκύπτει ότι το ιστορικό κάστρο Μπούρτζι στο Ναύπλιο ως ανακηρυγμένο μνημείο, αρχαιολογικός χώρος και πράγμα εκτός συναλλαγής που εξυπηρετούσε δημόσιους σκοπούς του ν.3028/2002 έπρεπε να είχε ενταχθεί στο καθεστώς εξαίρεσης από την μεταφορά της κυριότητάς τους στην ΕΤΑΔ ΑΕ, όπως θέσπισαν οι από 17.1.2019 και 21.1.2019 αποφάσεις του ΚΥΣΟΙΠ (βλ.ΦΕΚ Β 55 2019 και ΦΕΚ Β 57 2019). Σε επίρρωση του συμπεράσματος αυτού, τονίζουμε ότι το Μπούρτζι βρίσκεται σήμερα καταχωρημένο σε δελτίο του Αρχαιολογικού Κτηματολογίου του **Εθνικού Αρχείου Μνημείων** με την ένδειξη : «Μεταγενέστερο του 1453» και καθεστώς προστασίας: ΒΔ 25-2-

1922 ΦΕΚ: 28/Α/1922-02-26. Επίσης εμφανίζεται και στο δελτίο : «Αρχαιολογικός Χώρος Ναυπλίου, Αργολίδα» με καθεστώς προστασίας : «ΚΑΣ 37, ΦΕΚ: 181/ΑΑΠ/2011-07-20»

Στο τελευταίο ως άνω αναφερόμενο ΦΕΚ, μεταξύ άλλων αναφέρεται : «Εγκρίνουμε από άποψης αρχαιολογικής νομοθεσίας την αναοριοθέτηση του αρχαιολογικού χώρου του Ναυπλίου, Π.Ε. Αργολίδας, Περιφέρειας Πελοποννήσου, εντός του οποίου περικλείονται πολύ σημαντικά μνημεία διαφόρων χρονικών εποχών, τα οποία εντάσσονται σε μία αρχαιολογική ενότητα, και μαρτυρούν με τον πλέον αδιάψευστο τρόπο τη διαχρονική ιστορική πορεία της περιοχής» και στην συνέχεια: «Στον αρχαιολογικό χώρο συμπεριλαμβάνονται η νησίδα Ποντικονήσι, στην είσοδο του όρμου της Καραθώνας και η οχυρή νησίδα Μπούρτζι»

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι λόγω σωρείας παράνομων διοικητικών πράξεων και άστοχων γραφειοκρατικών διαδικασιών το Μπούρτζι όλως λανθασμένως εμφανίζεται να ανήκει σήμερα στην ΕΤΑΔ και κατ' επέκταση στο Υπερταμείο. Πέραν αυτού του σοβαρού νομικού ελαττώματος, η πολιτιστική κληρονομιά κάθε τόπου αποτελεί δημόσιο κοινωνικό αγαθό, συνδεδεμένο άρρηκτα με την ιστορία του και την εξέλιξη του στο πέρασμα του χρόνου και σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να θεωρηθεί αντικείμενο συναλλαγής ή εκμετάλλευσης. Ένα σύγχρονο και ευνομούμενο κράτος θα πρέπει να έχει θεσπίσει ένα σαφές θεσμικό πλαίσιο προστασίας της κυριότητας των μνημείων και των δικαιωμάτων διαχείρισης και διοίκησης αυτών, ώστε να διασφαλίζεται στο διηνεκές ο αποκλεισμός του κινδύνου χρήσης τους για σκοπούς αλλότριους του προορισμού τους και να αξιοποιείται μόνο προς χάριν του δημοσίου συμφέροντος.

Βάσει των ανωτέρω ερωτώνται οι αρμόδιοι Υπουργοί:

1. Προτίθεστε να διορθώσετε νομοθετικά τα διαχρονικά λάθη που διέπουν το ιδιοκτησιακό καθεστώς του φρουρίου Μπούρτζι Ναυπλίου, ώστε να επανέλθει το μνημείο στην κυριότητα του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, όπως οι προαναφερόμενες νομοθετικές διατάξεις επιτάσσουν?
2. Προτίθεστε, εφόσον ζητηθεί από τα αρμόδια συλλογικά όργανα του Δήμου Ναυπλίου ή της Περιφέρειας Πελοποννήσου, να παραχωρήσετε κατά χρήση και κυριότητα, έστω για ορισμένο χρονικό διάστημα, το εμβληματικό και ανακηρυγμένο ως μνημείο Μπούρτζι στην τοπική αυτοδιοίκηση?
3. Γιατί αποκλείστηκαν ο Δήμος Ναυπλιέων και η Περιφέρεια Πελοποννήσου από το μνημόνιο συνεργασίας και κατ' επέκταση από την διαχείριση του μνημείου, έστω και ως εκ τρίτου συμβαλλόμενοι?
4. Ποιο ακριβώς είναι το περιεχόμενο και οι δεσμευτικές διατάξεις, που περιλαμβάνει το «μνημόνιο συνεργασίας» μεταξύ ΕΤΑΔ ΑΕ και Υπουργείου, την χορήγηση αντιγράφου του οποίου αιτούμαι δια της παρούσας ερώτησης μου;
5. Το αντίτιμο των εισιτηρίων και γενικότερα τα έσοδα από την χρήση του μνημείου θα τα εισπράττει η ΕΤΑΔ ΑΕ ή το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού και με ποια αναλογία? Ο Δήμος Ναυπλιέων θα έχει κάποιο αντισταθμιστικό οικονομικό όφελος από την χρήση του συγκεκριμένου μνημείου που αποτελεί σήμα κατατεθέν της πόλης?

Ο ερωτών βουλευτής

Ανδρέας Πουλάς